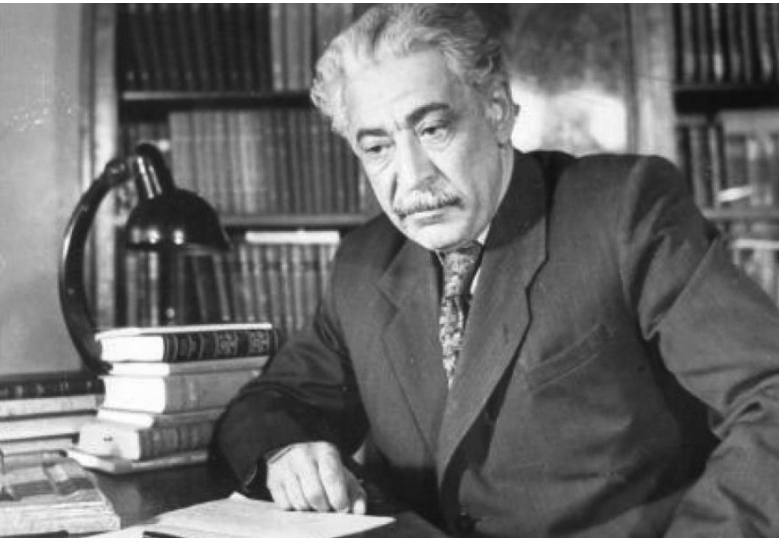

Yeni Azərbaycan.- 2022.- 29 oktyabr.- S.8.

Səməd Vurğunun “Körpünün həsrəti” şeiri onun Cənub həsrəti ilə bağlıdır. 1948-ci ilin oktyabrın 28-də şair həyat yoldaşı ilə bərabər İrəvana gedirmiş. Arazın üstündən salınmış “Xudafərin” körpüsünün yanında qatarın dayanmasından istifadə edən şair, körpünü seyr etmiş və həmin şeiri bu münasibətlə yazmışdır.

KÖRPÜNÜN HƏSRƏTİ

Səməd Vurğun

Araz qırağında dayandı qatar,
Elə bil qəlbim də dayandı bir dəm...
Sıxlaşdı göydəki seyrək buludlar,
Deyəsən, başıma dolandı aləm.
Başlar uzanmışdır pəncərələrdən,
O taya, bu taya boylanır hamı.
Yanımda sevgilim ağlayıb hərdən,
Deyir ki, “ah, Araz, tut ilticamı,
Mənim Sara bacım indi hardadır?
İyirmi ildir ki, uzaqlardadır”.
Araz dağlar yarıb, qayalar dəlir,
Zamanın fikri tək axır sürətlə.
Qayalı dağlar da salama gəlir,
Elə bil baş əyir ona hörmətlə.
O tayda gördüyüm çardaqlı damlar
Xəyalı küsdürür bu kainatdan.
Gəzir kənd yanını seyrək adamlar,
Sanki baş götürüb gedir həyatdan...
Həyətlər bomboşdur, qapılar bağlı,
Evlər üz döndərmiş biri-birindən.
Torpaq nalə çəkir sinəsi dağı,
Bir tüstü qalxmayır ocaq yerindən.
Kəndin üstündəsə bir qəbristanlıq
Qərq olur göylərin göz yaşlarına.
Yaşaran gözlərim baxır bir anlıq
Əyilmiş, yıxılmış baş daşlarına.
“Qayalı dağı” da duman almışdır,
O, dünya görmüşdür...Yaxşı bax ona!
Nə qədər cənazə yola salmışdır
Bir şəhər boydakı o qəbristanı!...
Ah, ürək duyduqca bu səhnələri,
Adətim olmuşdur alışıb yanmaq.
Yanğına düşmüşdür könlüm şəhəri,
Böyük bir dərd imiş şair yaranmaq!
Şairim! Bu sözlər qalsın bir yana
Yaş ötür...qayıtma ricətlərə sən!
Bir şeir bağışla Azərbaycana,
Araz üstündəki bir daş körpüdən!
Qurmuş bu körpünü bir memar əli
Baş-başa çatılmış tağlar üstündə.
Xilqətdən yaranmış onun təməli,
Dayanmış qayalar, dağlar üstündə.

Kim bilir neçədir körpünün yaşı,
Şahidi min bahar, bəlkə min qışdır!
Fəqət bir kərpici, sadə bir daşı
Hələ öz yerindən oynamamışdır...
Toplar, topxanalar keçmiş üstündən,
Hələ daş sütunlar durur vüqarla.
Körpü Araz üstə düşdüyü gündən
Şir kimi döyüşür sərt dalgalarla.
Üzünə gün düşüb, şəfəq güləndə
Kərpici bir yaqut kimi qızarır.
Üstünə dağlardan duman gələndə
Sərt qayalar kimi o da bozarır.
Deyirlər, qış ağır gələndə tək-tək,
Körpünün üstündə tar bağlayır qar.
Qaranlıq yol salır yerdən göyədək,
Bir canavar kimi ulayır rüzgar.
Gözüm körpüdədir...Dayanmış qatar,
Elə bil saxlayır o bizi qəsdən.
Hamı zıqırovlu-yüklü karvanlar?
Bir quş da keçməyir körpünün üstədən...
Axşam qarıbliyi dağlardan enir,
Sakit dərələrə bir həsrət çökür.
Araz gah parlayır, gah kölgələnir,
Bəzən də hıçqırır o hönkür-hönkür.
Gözüm körpüdədir...Dayanmış qatar,
Elə bil o qəsdən saxlayır bizi.
Körpünü basmışdır yabanı otlar,
Nə cığır görünür, nə ayaq izi...
Kim bilir, kim bilir, nə vaxtdan bəri
Bir insan keçməyir bu daş körpüdən
Elə bil yol çəkir onun gözləri,
Fəqət nə gələn var, nə də bir gedən.
O kimdir? Gözümə görünür bu dəm?
Kimdir o ixtiyar? Xəyaldır, nədir?
Yox, yox, o nə xəyal, nə əfsanədir,
Gördüyüm insandır, gözlərində qəm...
Çatıb qaşlarını körpiyə baxır,
Qəlbində dağ boyda sözü mü vardır?
Başından tüstülər, dumanlar qalxır,
Cansız əlləri də qabar-qabardır...
Bildim, o memardır...O yaradandır.
Yaxın gəl, oxucum, bax əllərinə!
O Araz üstündə xeyli zamandır
Ağlayır xar olmuş əməllərinə...